

**MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE**

Orzecznictwo w organach SGiK, w tym zmiany w K.p.a.

Warszawa, 9 października 2025 r.

**MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE**

Anna Lasecka
Główny specjalista

w Oddziale Nadzoru nad Organami Administracji Geodezyjnej i Kartograficznej
Mazowiecka Wojewódzka Inspekcja Geodezyjna i Kartograficzna

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Agenda

- Najważniejsze nowelizacje Kpa
- Zagadnienie związane z ponagleniami
- Część dotycząca orzecznictwa organów SGiK

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Podstawa prawna zmian w K.p.a.

Ustawa:

z dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego (Dz. U.2025.769 z dnia 12 czerwca 2025 r.)

Ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia czyli z dniem 13 lipca 2025 r.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Analiza przepisów przejściowych, w kontekście zmian w K.p.a.

Art. 31.

1. Do spraw prowadzonych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Do wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowań, o których mowa w: 7) ustawie zmienianej w art. 15 - stosuje się przepisy tej ustawy w brzmieniu dotychczasowym, z wyjątkiem określonym w art. 39.

Art. 39.

Do postępowań sądowoadministracyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 239 § 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 15, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zakres zmian K.p.a.– główne grupy

- 1) Zmiany w doręczeniach – doręczenie zastępcze
- 2) Zmiany w zakresie mediacji – obowiązek mediacji w postępowaniach administracyjnych
- 3) Wprowadzono możliwość umarzania postępowań zawieszonych z urzędu
- 4) Wprowadzono tzw. decyzje hybrydowe – wprowadzono nową formę załączników do decyzji
- 5) Zmiany w zakresie postanowień
- 6) Doprecyzowano zasady autokontroli organu
- 7) Doprecyzowano zasady związania wytycznymi organu odwoławczego
- 8) Zmiany w zakresie kar administracyjnych

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Doręczenie zastępcze - podstawy prawne

Dodanie art. 45a K.p.a. wprowadza **wtórnego adresata** pisma i **fikcję doręczenia** dla jednostek organizacyjnych i organizacji społecznych. Głównym celem tej regulacji jest **skrócenie czasu postępowań** i **uniknięcie przewlekłości**, która często wynikała z braku aktualnych adresów podmiotów. Rozwiązanie to jest wzorowane na art. 151a Ordynacji podatkowej. Dodane przepisy rozszerzają sposób doręczania pism kierowanych do podmiotów zbiorowych mając zapewnić ich skuteczne doręczenie, nawet gdy adres takiej jednostki okaże się wadliwy.

Doręczenie zastępcze stosuje się, gdy:

- adres siedziby nie istnieje,
- adres wykreślono z rejestru,
- adres jest niezgodny z rejestrem i nie można ustalić aktualnego adresu.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Doręczenie zastępcze - podstawy prawne

Art. 45a. ¹ [Doręczenie zastępcze - wtórny adresat pisma]

§ 1. W przypadku braku możliwości doręczenia pisma w sposób wskazany w art. 45 z tego powodu, że podany przez jednostkę organizacyjną lub organizację społeczną adres jej siedziby nie istnieje, został wykreślony z rejestru lub jest niezgodny z odpowiednim rejestrem i nie można ustalić adresu siedziby, pismo doręcza się osobie fizycznej upoważnionej do reprezentowania adresata.

§ 2. W przypadku gdy reprezentacja ma charakter łączny z innymi osobami fizycznymi, pismo doręcza się wszystkim osobom upoważnionym do reprezentowania adresata. Doręczenie uważa się za dokonane z chwilą najwcześniejszego doręczenia pisma osobie fizycznej upoważnionej do reprezentowania adresata.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Doręczenie zastępcze - podstawy prawne

§ 3. Jeżeli w przypadku określonym w § 1 lub 2 nie jest możliwe ustalenie adresu osoby fizycznej upoważnionej do reprezentowania adresata, pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

§ 4. Uznanie doręczenia, o którym mowa w § 3, za dokonane następuje z dniem sporządzenia przez organ administracji publicznej adnotacji o niemożności ustalenia adresu osoby fizycznej upoważnionej do reprezentowania adresata.

§ 5. Organ administracji publicznej jest obowiązany niezwłocznie sporządzić i utrwalić w aktach sprawy adnotację, o której mowa w § 4.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Procedura doręczenia zastępczego

- Podsumowując zasady doręczeń po nowelizacji pierwszeństwo doręczenia – zawsze ma doręczenie do siedziby jednostki organizacyjnej, zgodnie z art. 45 K.p.a.
- Jeżeli doręczenie do siedziby jednostki jest niemożliwe, wówczas zastosowanie ma art. 45a K.p.a.: doręczenie osobie upoważnionej do reprezentowania adresata. Jeśli reprezentacja jest łączna: doręcza się wszystkim upoważnionym, ale skutek doręczenia następuje przy doręczeniu pierwszej osobie.
- W sytuacji gdy nie można ustalić adresu osoby upoważnionej – pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, a datą doręczenia jest dzień sporządzenia adnotacji o niemożności ustalenia adresu, art. 45a § 4 K.p.a.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Mediacja w postępowaniu administracyjnym

Mediacja to dobrowolny proces, w którym neutralna osoba trzecia (mediator) pomaga stronom sporu w osiągnięciu porozumienia, bez narzucania rozwiązania. Celem mediacji jest wyjaśnienie i rozważenie okoliczności faktycznych i prawnych sprawy oraz dokonanie ustaleń dotyczących jej załatwienia w granicach obowiązującego prawa, w tym przez wydanie decyzji lub zawarcie ugody.

Zmiany w przepisach o mediacji prowadzić mają do jej szerszego stosowania w toku postępowań administracyjnych. Dodanie przykładowego katalogu spraw, w których mediacja może być prowadzona ma zachęcać strony i organy administracji do skorzystania z tego środka zakończenia sprawy. Organ ponadto zyskał możliwość wielokrotnego zawiadamiania o możliwości skorzystania z mediacji, na różnych etapach postępowania. Uszczegółowiono także zakres informacji przekazywanych stronom w zawiadomieniu o mediacji.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Mediacja w postępowaniu administracyjnym

Cele mediacji w administracji

- Rozwiązanie sporu w sposób polubowny.
- Skrócenie czasu postępowania.
- Odciążenie organów administracji.
- Zwiększenie akceptacji decyzji przez strony.

Cechy mediacji

- Dobrowolność – strony zgadzają się na mediację.
- Poufność – treść mediacji nie może być wykorzystana w postępowaniu sądowym bez zgody stron.
- Neutralność mediatora – mediator nie może być związany z żadną ze stron.
- Samodzielność rozstrzygnięcia – strony same decydują o wyniku.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Mediacja - zmiany w postępowaniu administracyjnym

Art. 96a. [Przesłanki przeprowadzenia mediacji w postępowaniu administracyjnym; dobrowolność; cel i uczestnicy mediacji]

§ 1. W toku postępowania może być przeprowadzona mediacja, jeżeli pozwala na to charakter sprawy.

§ 1a. Sprawą, której charakter pozwala na przeprowadzenie mediacji, jest w szczególności sprawa rozstrzygana w ramach uznania administracyjnego lub dotycząca:

- 1) koncesji albo zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej, albo wpisu do rejestru działalności regulowanej;
- 2) budownictwa i architektury;
- 3) zagospodarowania przestrzennego;
- 4) ochrony środowiska i przyrody;

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Mediacja - zmiany w postępowaniu administracyjnym

5) nieruchomości;

6) rolnictwa;

7) leśnictwa;

8) rybołówstwa;

9) własności przemysłowej.

§ 1b. Organ administracji publicznej jest obowiązany sporządzić i utrwalić w aktach sprawy adnotację zawierającą informację, czy:

1) charakter sprawy pozwala na przeprowadzenie mediacji oraz

2) zachodzą okoliczności odstąpienia od zawiadomienia o możliwości przeprowadzenia mediacji, mimo że charakter sprawy pozwala na przeprowadzenie mediacji.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Mediacja - zmiany w postępowaniu administracyjnym

Art. 96b. [Zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji w postępowaniu administracyjnym]

§ 1. Organ administracji publicznej, z urzędu lub na wniosek strony, zawiadamia stronę oraz organ, o którym mowa w art. 106 § 1, w przypadku gdy ten organ nie zajął stanowiska, o możliwości przeprowadzenia mediacji. Zawiadomienia o możliwości przeprowadzenia mediacji można dokonywać więcej niż raz oraz na każdym etapie postępowania. (...)

§ 4. Zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji zawiera pouczenie o zasadach ~~przewodzenia mediacji oraz ponoszenia jej kosztów~~, korzyściach i kosztach mediacji oraz możliwości ponawiania zawiadomienia na każdym etapie postępowania.

§ 5. Organ administracji publicznej odstępuje od zawiadomienia o możliwości przeprowadzenia mediacji, jeżeli z okoliczności faktycznych i prawnych wynika, że:

- 1) sprawa powinna być załatwiona niezwłocznie, w tym jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, lub
- 2) przeprowadzenie mediacji zmierzałoby jedynie do przedłużenia postępowania.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Mediacja - zmiany w postępowaniu administracyjnym

Mediacja może być prowadzona w każdej sprawie, w której:

- występują sporne interesy lub konflikt interesu publicznego z interesem indywidualnym;
- organ działa w ramach uznania administracyjnego („może” w decyzji);
- jest wielu uczestników postępowania;
- istnieją trudności w komunikacji;
- jest możliwość zawarcia ugody;
- istnieje ryzyko wniesienia środka odwoławczego.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Kolejność działań organu w procedurze mediacji

- 1) Ocena charakteru sprawy pod kątem mediacji (art. 96a § 1a K.p.a.).
- 2) Ocena przesłanek odstąpienia od zawiadomienia.
- 3) Sporządzenie adnotacji w aktach — czy mediacja jest możliwa.
- 4) W przypadku braku przesłanek do odstąpienia— wysłanie zawiadomienia o mediacji.
- 5) Możliwość ponowienia zawiadomienia na każdym etapie postępowania.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Wprowadzenie możliwości umorzenia zawieszonego z urzędu postępowania

Art. 97 K.p.a. [przesłanki obligatoryjnego zawieszenia postępowania]:

§ 1. Organ administracji publicznej zawiesza postępowanie w razie:

1. Śmierci strony lub przedstawiciela ustawowego.
 2. Utraty zdolności do czynności prawnych przez stronę lub jej przedstawiciela.
 3. Wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.
 4. Konieczności uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd.
 5. Wniosku Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (specjalne przypadki).
- (...)

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Umarzanie postępowań zawieszonych z urzędu

§ 4. Jeżeli w okresie trzech lat od daty zawieszenia postępowania, wszczętego na żądanie strony, nie ustąpią przyczyny uzasadniające zawieszenie postępowania, o których mowa w § 1 pkt 1-3a, organ administracji publicznej może wydać decyzję o umorzeniu postępowania, o ile nie sprzeciwiają się temu pozostałe strony oraz nie zagraża to interesowi społecznemu.

§ 5. Organ administracji publicznej, przed wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania, wyznacza pozostałym stronom postępowania, innym niż wymienione w § 1 pkt 1-3a, siedmiodniowy termin na wniesienie sprzeciwu, licząc od dnia doręczenia pisma o możliwości wniesienia sprzeciwu w sprawie wydania decyzji o umorzeniu postępowania, o której mowa w § 4.

§ 6. Organ administracji publicznej nie wydaje decyzji o umorzeniu postępowania w przypadku wniesienia sprzeciwu w terminie, o którym mowa w § 5, przez pozostałe strony postępowania, inne niż wymienione w § 1 pkt 1-3a, albo przez jedną z tych stron.

§ 7. Decyzję o umorzeniu postępowania, o której mowa w § 4, pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia stronom postępowania, o których mowa w § 1 pkt 1-3a.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Umarzanie postępowań zawieszonych z urzędu

Wprowadzone zmiany pozwalają organowi prowadzącemu postępowanie wszczęte na żądanie strony, **umorzyć uprzednio zawieszone** postępowanie, jeżeli w okresie **trzech lat** od daty jego zawieszenia, nie ustąpią przyczyny uzasadniające zawieszenie postępowania. Umorzyć postępowanie można pod warunkiem, że pozostałe strony **nie sprzeciwia się temu i nie ucierpi interes społeczny**. Zanim organ wyda taką decyzję, **musi poinformować pozostałe strony i dać im siedem dni na ewentualny sprzeciw**.

Wskazane zmiany pozwolą na szybsze zakończenie spraw pozostających w wieloletnim zawieszeniu jednocześnie motywując zainteresowane strony do aktywnego działania w celu usunięcia podstawy zawieszenia. Ze względu, wszakże na daleko idące skutki umorzenia postępowania, konieczne było wprowadzenie mechanizmu ochrony ich interesów, prawa do wniesienia sprzeciwu.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Procedura umorzenia postępowania zawieszonego z urzędu

1. Organ powiadamia pozostałe strony o zamiarze umorzenia postępowania.
2. Strony mają 7 dni na wniesienie sprzeciwu.
3. Wniesienie sprzeciwu uniemożliwia umorzenie postępowania.
4. Decyzja o umorzeniu:
 - pozostaje w aktach dla stron wskazanych w art. 97 § 1 pkt 1–3a K.p.a.
 - doręczana pozostałym stronom na zasadach ogólnych.

Ograniczenia:

- Nie wcześniej niż po upływie 3 lat od zawieszenia.
- Sprzeciw stron - brak umorzenia.
- Umorzenie sprzeczne z interesem społecznym jest niedopuszczalne.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Decyzje hybrydowe — nowa forma załączników do decyzji

Art. 109. [Doręczenie decyzji]

§ 1. Decyzję doręcza się stronom na piśmie.

§ 2. W przypadkach wymienionych w art. 14 § 2 decyzja może być stronom ogłoszona ustnie.

§ 3. Załączniki do decyzji wydanej w postaci papierowej mogą być doręczone na innym trwałym nośniku informacji za zgodą strony wyrażoną na piśmie albo ustnie do protokołu.

§ 4. Przez trwałe nośnik informacji rozumie się każdy nośnik informacji umożliwiający przechowywanie przez czas niezbędny, wynikający z charakteru informacji oraz celu ich sporządzenia lub przekazania, zawartych na nim informacji w sposób uniemożliwiający ich zmianę lub pozwalający na odtworzenie informacji w wersji i formie, w jakiej zostały sporządzone lub przekazane.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Decyzje hybrydowe — nowa forma załączników do decyzji

Wprowadzona zmiana przewiduje, że, za zgodą strony, załączniki do decyzji będą mogły zostać doręczone także w formie utrwalonej na trwałym nośniku informacji, nie zaś wyłącznie w formie papierowej. Powyższe ułatwi stronom zapoznanie się z treścią załączników, przechowywanie ich oraz ewentualne wykorzystanie na dalszym etapie postępowania. Zmiana będzie dostrzegalna przede wszystkim w postępowaniach, w których występuje wiele załączników do decyzji, bądź mają one postać graficzną których odwzorowanie w formie drukowanej jest mało czytelne.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Procedura doręczania załączników w decyzji hybrydowej

- Organ musi uzyskać zgodę strony na doręczenie załączników na trwałym nośniku — pisemnie lub ustnie do protokołu.
- Brak zgody → doręczenie załączników w formie papierowej lub elektronicznej zgodnej z formą decyzji.
- Załączniki muszą być opatrzone podpisem.
- Nowelizacja ma na celu usprawnienie postępowań administracyjnych, redukcję kosztów i zwiększenie efektywności doręczeń.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie postanowień – nowe obowiązki organu

Dotychczas przepisy zawierały szczegółowe wytyczne w zakresie treści jedynie względem decyzji administracyjnych. Wprowadzone zmiany wprowadzają zbliżone wymogi w odniesieniu do treści samych postanowień, ich uzasadnień, a także wprowadzają obowiązek dołączania odpowiednich pouczeń dla stron dotyczących przysługujących środków odwoławczych.

Wprowadzone zmiany wpłyną pozytywnie na merytoryczną jakość postanowień i ich uzasadnień. Strony uzyskają zatem pełniejsze informacje na temat rozstrzygnięcia oraz jego podstaw prawnych i faktycznych, a także dalszych etapów postępowania. Wpłynie to zatem na lepsze stosowanie zasad postępowania administracyjnego, takich jak: zasada przekonywania, zasada zaufania obywateli do państwa oraz zasada dwuinstancyjności postępowania administracyjnego

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie postanowień – nowe obowiązki organu

Art. 124. [Elementy składowe postanowienia administracyjnego]

§ 1. Postanowienie powinno zawierać: ~~oznaczenie organu administracji publicznej, datę jego wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jego wydania.~~

- 1) oznaczenie organu administracji publicznej;
- 2) datę jego wydania;
- 3) oznaczenie strony lub stron albo innych osób biorących udział w postępowaniu;
- 4) powołanie podstawy prawnej;
- 5) treść rozstrzygnięcia;
- 6) pouczenie, czy i w jakim trybie służy:
 - a) na nie zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego,
 - b) od niego sprzeciw;
- 7) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania postanowienia. (...)

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie postanowień – nowe obowiązki organu

§ 2. Postanowienie powinno zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne, jeżeli służy na nie zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego **lub służy od niego sprzeciw** oraz gdy **zostało** wydane ~~zostało~~ na skutek zażalenia na postanowienie.

Art. 125. [Doręczenie i ogłoszenie postanowienia administracyjnego]

§ 1. ~~Postanowienia, od których służy stronom~~ **Postanowienie, na które służy** zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego **oraz postanowienie, od którego służy sprzeciw**, doręcza się na piśmie.

§ 2. W przypadkach wymienionych w art. 14 § 2 postanowienia mogą być stronom ogłaszane ustnie.

§ 3. ~~Postanowienie, które może być zaskarżone~~ **Postanowienie, na które służy skarga** do sądu administracyjnego oraz **postanowienie, od którego służy sprzeciw**, doręcza się stronie wraz z pouczeniem o dopuszczalności wniesienia skargi **albo sprzeciwu** oraz uzasadnieniem faktycznym i prawnym.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie postanowień – instytucja sprzeciwu od postanowienia

- Nowość w art. 125 K.p.a. — instytucja sprzeciwu od postanowień.
- Sprzeciw przysługuje gdy postanowienie: jest przedmiotem zażalenia, organ odwoławczy uchylił postanowienie do ponownego rozpoznania.
- Doręczenie postanowienia (art. 125 §1–§3): na piśmie wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o dopuszczalności wniesienia sprzeciwu lub skargi.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie autokontroli organu

Art. 132. [Względna dewolutywność odwołania]

§ 1. Jeżeli odwołanie wniosły wszystkie strony, a organ administracji publicznej, który wydał decyzję, uzna, że to odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie, może wydać nową decyzję, w której uchyli ~~lub zmieni zaskarżoną decyzję~~ zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchyli tę decyzję i umorzy postępowanie w całości albo w części.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się także w przypadku, gdy odwołanie wniosła jedna ze stron, a pozostałe strony wyraziły zgodę na ~~uchylenie lub zmianę decyzji zgodnie z żądaniem odwołania~~ wydanie nowej decyzji.

§ 3. Od nowej decyzji służy stronom odwołanie.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Warunki zastosowania autokontroli organu

- Odwołanie wniesione przez wszystkie strony lub zgoda pozostałych stron na zmianę decyzji.
- Ocena, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie w całości.
- Brak możliwości częściowego uwzględnienia odwołania.
- Wydanie decyzji autokontrolnej w terminie 7 dni od wpłynięcia odwołania.

Dotychczas organ I instancji mógł uchylić lub zmienić decyzję wyłącznie w całości. Nowelizacja umożliwia na skutek wniesionego odwołania zmianę decyzji nie tylko w całości ale również w części. Powyższe umożliwi szybsze zakończenie sprawy bez przekazywania akt organowi odwoławczemu.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie związania wytycznymi organu odwoławczego

Ustawodawca, na wzór postępowania sądowego, wprowadził związanie organu I instancji wytycznymi organu odwoławczego zawartymi w uzasadnieniu decyzji uchylającej zaskarżone orzeczenie i przekazującej sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał uchylony akt administracyjny. Związanie takie ma przyczynić się do wprowadzenia większej jednolitości w rozstrzygnięciach organów publicznych, a także przyczynić się do przyspieszenia ponownego postępowania pierwszoinstancyjnego.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie związania wytycznymi organu odwoławczego

Art. 139a. [Obowiązek organu pierwszej instancji zastosowania się do treści decyzji organu odwoławczego]

§ 1. W przypadkach, o których mowa w art. 138 § 2 i 2a (uchylenia decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji), przy ponownym rozpatrzeniu sprawy organ I instancji jest obowiązany wziąć pod uwagę okoliczności wskazane przez organ odwoławczy oraz jest związany wytycznymi tego organu określonymi w decyzji uchylającej zaskarżoną decyzję w całości i przekazującej sprawę do ponownego rozpatrzenia, chyba że przy ponownym rozpatrzeniu sprawy przepisy prawa, na podstawie których organ pierwszej instancji rozstrzygnął sprawę, uległy zmianie.

Zmiany w zakresie związania wytycznymi organu odwoławczego

§ 2. Organ odwoławczy przy rozpatrywaniu odwołania wniesionego od decyzji organu pierwszej instancji wydanej po ponownym rozpatrzeniu sprawy, w przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązku, o którym mowa w § 1, przez organ pierwszej instancji polegającego na odstąpieniu od:

- 1) wskazanych przez organ odwoławczy okoliczności, które należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy, o których mowa w art. 138 § 2 zdanie drugie, lub
 - 2) określonych przez organ odwoławczy wytycznych w zakresie wykładni przepisów prawa, które mogą znaleźć zastosowanie w sprawie, o których mowa w art. 138 § 2a
- może zarządzić wyjaśnienie przez organ pierwszej instancji przyczyn naruszenia tego obowiązku, a w razie potrzeby - także podjęcie środków zapobiegających naruszeniu tego obowiązku w przyszłości.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie związania wytycznymi organu odwoławczego

W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że dodanie przepisu art. 139a K.p.a. ma stanowić **instrument zobowiązujący organ pierwszej instancji do stosowania się do decyzji organu odwoławczego**, ponieważ wcześniej często zdarzało się, że te wytyczne nie były wykonywane.

Celem wprowadzenia tego przepisu jest więc **zwiększenie jednolitości rozstrzygnięć, zdyscyplinowanie organów pierwszej instancji, a także przyspieszenie ponownego postępowania i ograniczenie przewlekłości**.

Warto też zauważyć, że jest jeden **wyjątek** – jeśli po wydaniu decyzji kasatoryjnej zmienią się przepisy prawa, organ pierwszej instancji nie musi się już stosować do wcześniejszych wytycznych.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie związania wytycznymi organu odwoławczego - sankcje

W sytuacji gdy organ pierwszej instancji **zignoruje wytyczne** organu odwoławczego, zawarte w decyzji kasacyjnej, organ odwoławczy może zażądać **wyjaśnienia przyczyn** takiego naruszenia, a także, jeśli uzna to za konieczne, **zobowiązać organ pierwszej instancji do podjęcia działań zapobiegawczych**, by podobne sytuacje nie powtarzały się w przyszłości.

To postępowanie ma charakter **wewnętrzny** odbywa się tylko między organami, niezależnie od właściwego postępowania odwoławczego.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie kar administracyjnych

Art. 189b. [Administracyjna kara pieniężna - pojęcie]

Przez administracyjną karę pieniężną rozumie się określoną w ustawie sankcję o charakterze pieniężnym, nakładaną przez organ administracji publicznej, w drodze decyzji, w następstwie naruszenia prawa polegającego na niedopełnieniu obowiązku albo naruszeniu zakazu ciążącego na osobie fizycznej, osobie prawnej albo jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Art. 189i. [Zaległa administracyjna kara pieniężna]

§ 1. Zaległą administracyjną karą pieniężną jest kara niezapłacona w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie administracyjnej kary pieniężnej stała się ostateczna, a jeżeli przepisy szczególne wskazują inny termin zapłaty administracyjnej kary pieniężnej - zaległą administracyjną karą pieniężną jest kara niezapłacona w tym terminie.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Zmiany w zakresie kar administracyjnych

Wprowadzenie definicji zaległej kary administracyjnej umożliwia ustalenie terminu do stosowania ulg w spłacie zobowiązań polegających na odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty.

Dodatkowo zmiana wprowadza zasadę, iż od zaległej administracyjnej kary pieniężnej, której termin zapłaty został odroczony lub zapłata została rozłożona na raty, odsetki za zwłokę będą naliczane do dnia wniesienia wniosku strony o odroczenie terminu jej zapłaty lub rozłożenie zapłaty na raty, włącznie z tym dniem, z wyjątkiem wydania decyzji w tej sprawie po upływie dwóch miesięcy.

Co więcej, organ administracji publicznej zyskał możliwość zastosowania ww. ulg z urzędu, jeżeli zajdzie jedna z okoliczności wskazanych w art. 189l K.p.a., oraz możliwość ich umorzenia jeżeli przykładowo zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że egzekucja zaległej administracyjnej kary pieniężnej będzie bezskuteczna, czy też zaległa administracyjna kara pieniężna nie została zaspokojona w zakończonym postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym, bądź zaległość ta nie przekracza pięciokrotnej wysokości kosztów upomnienia.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Podsumowanie wprowadzonych zmian w K.p.a.

Nowelizacja K.p.a. wprowadziła szereg zmian proceduralnych ukierunkowanych na:

- usprawnienie postępowania administracyjnego,
- zwiększenie przejrzystości i odpowiedzialności organów,
- wzmocnienie ochrony praw stron.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Praktyka działania organów – znaczenie dla ponagleń

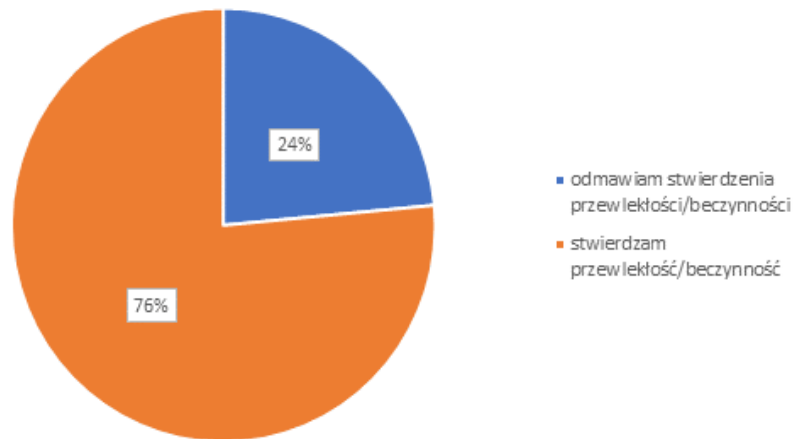
Kolejnym zagadnieniem, które również ma istotne znaczenie dla usprawnienia postępowań administracyjnych, są **ponaglenia** – czyli instrument służący przeciwdziałaniu przewlekłości i beczynności organów.

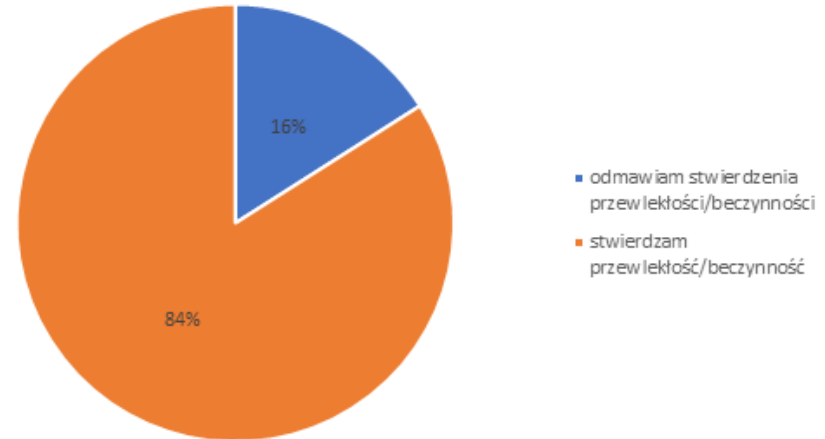
MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Analiza rozstrzygnięć MWINGiK w sprawie ponagleń

Struktura rozstrzygnięć w sprawach ponagleń w 2024 r.

Struktura rozstrzygnięć w sprawach ponagleń w 2025 r.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Praktyka działania organów – znaczenie dla ponagleń

Art. 35. [Terminy załatwiania spraw administracyjnych]

§ 1. Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki.

§ 2. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ.

§ 3. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Przesłanki wniesienia ponaglenia

Ponaglenie przysługuje stronie, jeżeli:

- nie załatwiono sprawy w terminie określonym w art. 35 K.p.a. lub przepisach szczególnych ani w terminie wskazanym zgodnie z art. 36 § 1 K.p.a.
(bezczynność)
- postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do załatwienia sprawy
(przewlekłość)

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Definicje pojęć

- bezczynność:
 - organ nie podjął wymaganych czynności lub nie wydał rozstrzygnięcia w terminie określonym przepisami lub wyznaczonym przez organ wyższego stopnia
- przewlekłość:
 - postępowanie prowadzone jest w sposób nieefektywny, opóźniony, z podejmowaniem czynności pozornych

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Orzecznictwo sądów administracyjnych – beczynność organu administracji

Z beczynnością organu mamy do czynienia wówczas, gdy w przewidzianym terminie organ nie podjął żadnych czynności w sprawie lub co prawda prowadził postępowanie, ale pomimo ustawowego obowiązku, nie zakończył go wydaniem w terminie decyzji, postanowienia lub też innego aktu lub nie podjął w terminie stosownej czynności. Beczynność jest stanem obiektywnie sprawdzalnym, związanym tylko z upływem terminu określonego w ustawie albo terminu wyznaczonego przez organ na podstawie art. 36 § 1 K.p.a.

(Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 7 sierpnia 2025 r. - sygn. akt II SAB/Po 175/25)

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Orzecznictwo sądów administracyjnych – przewlekłość postępowania

*Przewlekłość postępowania to stan, w którym postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do załatwienia sprawy (art. 37 § 1 pkt 2 K.p.a.). Przewlekłość występuje w postępowaniu prowadzonym w sposób, który przez czas dłuższy niż wymagany do jego zakończenia i bez uzasadnionej i ważnej przyczyny **nie zmierza do bezpośredniego załatwienia sprawy** (art. 12 K.p.a.). (...) przewlekłość obejmuje przypadki, w których formalnie nie dochodzi do przekroczenia terminu załatwienia sprawy (np. w związku z zastosowaniem art. 36 § 1 K.p.a.), ale **organ załatwia sprawę dłużej niż powinien w świetle zasady szybkości postępowania**. Aby zatem stwierdzić, że organ administracji publicznej prowadzi postępowanie przewlekłe, należy wykazać, iż w okolicznościach konkretnej sprawy administracyjnej **organ administracji publicznej miał możliwość załatwić sprawę jeszcze przed upływem terminu do jej załatwienia, a mimo to prowadził je opieszale, niesprawnie i nieskutecznie, a to doprowadziło do naruszenia przepisów o szybkości postępowania**.*

(Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 13 sierpnia 2025 r. - sygn. akta IV SAB/Po 117/25)

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Obowiązki organu po otrzymaniu ponaglenia

Organ prowadzący postępowanie zobowiązany jest na podstawie art. 37 § 4 K.p.a. do:

- przekazania ponaglenie organowi wyższego stopnia **bez zbędnej zwłoki**, nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania, **wraz z niezbędnymi odpisami akt sprawy.**
- **ustosunkowania się do ponaglenia.**

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Obowiązki organu po otrzymaniu ponaglenia – cd.

Organ wyższego stopnia:

- rozpatruje ponaglenie w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania (art. 37 § 5 K.p.a.)
- wydaje postanowienie, w którym:
 - wskazuje, czy organ rozpatrujący sprawę dopuścił się beczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania, stwierdzając jednocześnie, czy miało ono miejsce z rażącym naruszeniem prawa

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Obowiązki organu po otrzymaniu ponaglenia – cd.

Organ wyższego stopnia:

- w przypadku stwierdzenia beczynności lub przewlekłości:
 - zobowiązuje organ rozpatrujący sprawę do załatwienia sprawy, wyznaczając termin do jej załatwienia, jeżeli postępowanie jest niezakończone,
 - zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych beczynności lub przewlekłości, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających beczynności lub przewlekłości w przyszłości.

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Wyznaczenie dodatkowego terminu załatwienia sprawy (art. 37 § 7 K.p.a.)

Organ rozpatrujący ponaglenie może z urzędu zmienić postanowienie, o którym mowa w § 6, wyznaczając dłuższy termin zakończenia postępowania, jeżeli wyjdą na jaw istotne dla sprawy **nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody**, wymagające dłuższego postępowania, **nieznane w momencie wyznaczania terminu.**

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Realizacja art. 37 § 4 K.p.a. w praktyce

- W toku postępowania organy administracji publicznej **współdziałają ze sobą w zakresie niezbędnym do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i prawnego sprawy**, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli oraz sprawność postępowania, przy pomocy środków adekwatnych do charakteru, okoliczności i stopnia złożoności sprawy (art. 7b K.p.a.)
- Organ przekazuje ponaglenie wraz z **niezbędnymi odpisami akt sprawy**. Odpisy mogą zostać sporządzone w formie dokumentu elektronicznego. Niezbędne akta to takie, **które potwierdzają wyjaśnienia organu, a także odnoszą się do zarzutów ponaglającego. Niedopuszczalne jest przekazywanie** wraz z ponagleniem **oryginałów całości dokumentacji zgromadzonej w sprawie, niekiedy o znacznej objętości.**

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Realizacja art. 37 § 4 K.p.a. w praktyce – cd.

- **Brak dokumentacji sprawy z powodu przesłania oryginałów akt wraz z ponagleniem nie stanowi przesłanki uzasadniającej niedotrzymanie przez organ pierwszej instancji wyznaczonego terminu do jej załatwienia.**
- **Zaleca się przekazywanie ponagleń i niezbędnych odpisów akt sprawy w postaci ich poświadczonych kopii elektronicznych za pośrednictwem e-Doręczeń.** W przypadku ponagleń wniesionych papierowo zaleca się przekazywanie ich poświadczonych kopii elektronicznych za pośrednictwem e-Doręczeń z informacją o trybie ich wniesienia (osobiście, za pośrednictwem operatora pocztowego) równoległe do jego papierowej wersji.

Zarzuty dotyczące danych modernizacyjnych zgłoszone po terminie

- Jeśli złożono zarzuty do danych wykazanych w ewidencji gruntów i budynków na podstawie przeprowadzonej modernizacji, po terminie wynikającym z art. 24a ust. 9 Pgik organ ma obowiązek wydania decyzji w tej sprawie.

„Niewątpliwie, spóźnione zarzuty, muszą zostać rozpatrzone zgodnie z art. 24a ust. 12 Pgik, a więc jako wnioski o zmianę danych w ewidencji. Jest to tym samym odrębne, w porównaniu do trybu modernizacji, postępowanie administracyjne, kończące się wydaniem decyzji. (...) nie można jednak przyjąć, że rozważania organów prowadzone w trybie art. 24a ust. 12 Pgik, mogą całkowicie od procedury modernizacyjnej abstrahować i dotyczyć wyłącznie zdarzeń i kwestii zaistniałych po tym, jak ewidencja została już zmodernizowana (a więc sytuacji, jakby składany był po prostu wniosek o zmianę danych w ewidencji na zasadzie art. 24 ust. 2 pkt 2 Pgik). Nie jest zatem tak, że procedura zmiany danych w ewidencji, którą inicjują zarzuty, zgłoszone do operatu po terminie, stanowi dokładnie taką samą procedurę, jak przewidziana w art. 24 ust. 2a Pgik (aktualizacja ewidencji). Należy pamiętać, że tryb zmiany danych w ewidencji wynikający z zastosowania art. 24a ust. 12 Pgik, nie jest w zupełności oderwany od trybu modernizacyjnego. Jeżeli bowiem tak miałoby w istocie być i tryb ten miałby dotyczyć wyłącznie nanoszenia zmian w ewidencji, danymi udokumentowanymi i przede wszystkim nowymi w stosunku do obecnych danych ewidencyjnych, to byłby on całkowicie zbędny, bowiem w całości mieściłby się w ramach trybu zmiany, przewidzianego już przecież w art. 24 ust. 2a pkt 2 Pgik. Odesłanie w art. 24a ust. 12 Pgik uznać należałoby zatem za całkowicie bezcelowe, co przy założeniu racjonalności ustawodawcy nie może mieć miejsca.”

(Wyrok WSA z dnia 22 listopada 2022 r. sygn. akt VII SA/Wa 1527/22)

MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE

Aktualizacja egib na wniosek strony bez przedłożenia wymaganych prawem dokumentów

- Nawet jeśli wnioskodawca nie przedłożył dokumentacji pozwalającej na wprowadzenie zmian, kwestionując dane wykazane w egib to organy i tak mają obowiązek podjąć działania, aby właściwie ustalić stan faktyczny i prawny sprawy.

„Organy administracji publicznej obowiązane są zgodnie z zasadą prawdy obiektywnej wyrażoną w art. 7 K.p.a. podjąć wszelkie kroki niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes strony (...). W ocenie Sądu organy prowadzące kontrolowane postępowanie uczyniły zadość ww. przepisom, wyjaśniając aktualność danych w ewidencji gruntów i budynków (...). Organ I instancji przeanalizował ujawnione w ewidencji współrzędne punktów granicznych (...) pod kątem zgodności z dokumentacją, która stanowiła podstawę wpisów. Zmiany w ewidencji mogą być wprowadzone na podstawie dokumentów odzwierciedlających stan faktyczny na gruncie wydanych po ostatnim wpisie w ewidencji. Takiego charakteru nie mają przedstawione przez skarżącego dokumenty (...), bowiem stanowią dokumentację archiwalną, a ta z samego założenia nie pozwala na „aktualizację”. Niedopuszczalna jest aktualizacja wpisów ewidencyjnych w oparciu o dokumenty archiwalne, na podstawie ich ponownej oceny. Na wniosek strony można bowiem wprowadzić do ewidencji gruntów i budynków jedynie zmiany danych, objętych tą ewidencją, wynikające z nowych zdarzeń, a nie korygować wpisy na podstawie powtórnej oceny archiwalnych dokumentów”

(Wyrok WSA w Warszawie z dnia 4 grudnia 2024 r. sygn. akt VII SA/Wa 1180/24)

**MAZOWIECKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
W WARSZAWIE**

Dziękuję za uwagę.

Prezentację przygotowały:

Marta Byzdra

Inspektor Wojewódzki

Magdalena Marzyńska

Inspektor Wojewódzki

Oddział Nadzoru nad organami Administracji Geodezyjnej i Kartograficznej

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

pl. Bankowy 3/5

00-950 Warszawa